

Poštnina v državi SHS pavšalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Naročnina listu:

Celo leto . . . K 50.—
Pol leta . . . „ 26.—
Četrť leta . . . „ 13.—

Zunaj Jugoslavije:

Celo leto . . . „ 66.—

Posamezne številke
na štirih straneh 60 v.

Uredništvo i upravništvo:

Maribor, Koroška ulica
št. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inserati ali oznanila

se računajo po K 1.80
od enoredne petivrstice
pri večkratnih oznanilih
— popust —

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

82 številka.

Maribor, dne 30. julija 1920.

Letnik XII

Potek slavnosti I. orlovskega tabora v Mariboru.

Sprejem hrvatsko katoliškega dijaštva.

Posebni vlak iz Zagreba, ki bi naj pripeljal mile nam brate Hrvate, je imel v sredo zvečer 2 uri zamude. Na kolodvoru so pričakovali brate in sestre z juga mariborski Orli in Orlice z godbo (železničarsko). Ob tej priliki se je zbralo kljub neprastanem dežju veliko število občinstva na peronu in zunaj kolodvora. Dijaški orlovski pevski zbor je prepeval narodne pesmi.

Med občinstvom smo opazili vladnega komisarja dr. Leskovarja in zastopnike raznih korporacij. Čehoslovaške Orle je zastopal orjak br. Kulanski, predsednik Ustredny Rada Čehoslovenskega Orla. Nadalje trije odlični begunci iz juga: o. frančiškanski provincial s Cresa, župnik Trinajstič iz Dobrine in župnik Miloučič iz Bačke na Krku. Ko je prišel posebni vlak (nad 30 vozov) na kolodvor, je zaigrala godba, občinstvo pa je viknilo v burni pozdrav došlim bratom. Vsklikanja, pozdravljanja in navdušenosti ni bilo ne konca ne kraja. Za red so skrbeli reditelji dijakov in Orli. Došle goste, bilo jih je okoli 1700, je pozdravil v imenu obmejnih Slovencev in v imenu slov. katol. starešinstva dr. Alojzij Juvan. Povdarjal je, da vriska srce veselja vsakemu Slovencu na tej skrajni meji naše domovine, ko prihajajo tako velike in za sveto narodno in katoliško stvar navdušene množice v osvobojeni Maribor. Odzdravil mu je predsednik Jugoslovanske kat. dij. lige Kolarek. Rekel je: Ena misel, eni cilji nas vodijo. Vsi čemo delati, živeti in umreti za veliko nacionalno in krščansko idejo. Nato smo odkorakali ob 10. uri z godbo na čelu po Aleksandrovici cesti na Slomškov trg, kjer so se posamezne skupine porazdelile na svoje stane. — S posebnim vlakom se je pripeljal tudi križevački gr. biskup dr. Dionizij Njaradi, ki je gost našega knezoškofa.

Staroslovanska sv. maša pri frančiškanih.

Četrtek ob 8. uri je bral v frančiškanski cerkvi pred glavnim oltarjem tiho sv. mašo v staroslovenskem jeziku grško-katoliški ali unijatski biskup iz Križevic, dr. Dionizij Njaradi. Rajsko mladenčče cerkveno petje so pod vodstvom frančiškana patra Klara Horvat iz Zagreba oskrbeli bivši semeniški dijaki iz Križevic. Cerkevno petje je bilo brez spremljanja orgel, ker grško-katoliška ali unijatska cerkev ne pozna orgel. Sv. maša, katero je bral škof dr. Njaradi, je prav gotovo prva sv. maša, katero je bral kak škof v staroslovenskem jeziku v naši častitljivi baziliki. Maši koje cerkveni obredi so zelo zanimivi in se v nekaterih delih precej razločujejo od latinsko-katoliških, so z veliko pobožnostjo prisostovali katoliški dijak iz našega juga. V soboto zjutraj bo škof dr. Njaradi zopet maševal v frančiškanski cerkvi ob 8. uri zjutraj.

Slavnostno zborovanje celokupnega jugosl. dijaštva.

Dijaštvo, ki se je pripeljalo v sredo zvečer iz cele Slovenije in Hrvatske v Maribor, je s svojim zborovanjem otvorilo I. slovanski orlovski tabor. Zborovanje se je vršilo v Götzovi dvorani ob prisotnosti 2000 slovenskih in hrvatskih dijakov in dijakinj. — Ob 10. uri otvoril predsednik Jug. kat. dijaške lige bogoslovec Kolarek zborovanje. Gromovito ploskanje in živijo-klici spremljajo predsedstvo pri nastopu in Kolarekov pozdravni govor, ki v njem pozdravlja prvi edinstveni nastop slovenskega in hrvatskega dijaštva. Pozdravlja navzoče goste: biskupa križovarskega Njaradija, zastopnika vlade poverjenika za uk in bogočastje dr. Karla Verstovskega, starosta čehoslovaškega Orla br. Kulanskiga, za tem prvobornitelja za ujedinenje senjora dr. Ljubo Markoviča in provincijala o. Franja Miloševića, begunca iz Cresa, o. Markolina Padovana. Obžaluje, da ni med nami našega dr. Mahniča. Poslal je pismo. Čelaga pisma ne moremo prebrati, ker je na razpolago premalo prostora; podajamo samo kratko vsebino: Pozdrave Jugosl. kat. dijaštva, ki se je zbralo v Mariboru pri skupnem nastopu! Temelj našega pokreta je katoliška vera. Ravno naša omladina je s svojim delom največ pripomogla k ujedinenju. Naj bo v Vas zmiraj svež duhovskega življenja. Bodimo vsi ne samo dobro poučeni in globokoverni kristjani, ampak bodimo tudi praktični katoliki. Poziv na vse dijakinje, naj se pridružijo dijaštvu pri delu, pozdravlja njihovo delno uje-

dinenje v organizacijo katoliških dijakinj v „Sekretarijatu jugosl. dijaške lige“. — Z veseljem opazuje, da se dijaki ne omejujejo samo na književni in socialni studij, ampak posvečajo tudi skrb plemeniti zabavi, petju, glasbi, športu in gimnastici. — Orlovstvo siri naj bo eno največjih nalog dijaštva! Nasprotniki, očitajo našemu dijaštvu politično strankarstvo, toda nobenega strahu pred njimi. V delu bomo našli moč za boj proti nasprotnikom. — (Po prečitjanju pisma dolgočasno ploskanje in živijo-klici dru. Mahnič.)

Kot druga točka je bil referat domagojca Nikola Galkovskega: „Idejne smernice katoliške akcije.“ Idejni boj je znak sedanje dobe. Liberalizem s svojim nasprotstvom napram vsemu, kar je sveto in drago vernemu katoliku, ni nastopil samo proti pozitivni religiji, ampak je škodoval na demokratičnem razvoju narodnega gospodarstva. Politični terorizem v državni politiki, je izrodek liberalno kapitalističnega režima. Tudi dijaštvo je zašlo v val liberalizma. Reakcija je socializem, ki se je v svojem etično religioznem svetovnem nazoru oprijel materializma. — Mi stojimo na stališču, ki ga zastopa od svojega prvega nastopa dr. A. Mahnič in ki se je zanj boril dr. Jan. E. Krek. Mi smo dediči Evangolištevova testamenta.

Za tem se prečta pozdrav „Poljske kat. U. J.“ „Polonia“ v Krakovu: „Bog i otadžbina“ to je naše geslo. Sovražnik ogroža našo domovino, ki je od davnih časov bila stebel krščanstva in nosi to poslanstvo tudi še naprej in ga z novimi žrtvami potrjuje. — Ni nam mogoče udeležiti se Vašega slavlja, ker je domovina v nevarnosti, a v duhu smo z Vami. Pozdravljamo Vaš sestanek in se pridružujemo vsem Vašim sklepom; želimo Vašim sklepom obilo uspeha! — Dijaštvo je sprejelo ta pozdrav z močnim in dolgotrajnim ploskanjem.

Domagojec Ivan Protulipeec govori o „katoliško dijaštvo v borbi za svoja načela.“ Dr. Anton Mahnič je početnik katoliškega dijaškega gibanja. Iz majnega početka naše katoliške dijaške organizacije se je razvila falanga, ki se je že boje nasprotniki. Celo v Beogradu in Subotici so postavljeni krepki mejniki naše organizirane moči. Srednješolci vstrajajo v svojih klubih, čeravno imajo prestopi najhujši terorizem in to še od strani vlade. Nevaren nasprotnik nam je komunizem, ki se je vsesal v vse šole, tudi v ljudske. Treba nam je pozornosti in čuječnosti, da odbijemo skupni napad liberalno-komunistične struje, ki ji je mržnja do krščanstva skupna; a najnevarnejši so pa komunisti. Iz naših vrst moramo postaviti v kulturne borbe resne znanstvenike, umetnike, organizatorje, ki bodo zgradili našo jugoslovansko katoliško kulturo. Preko naše dijaške organizacije se ojači moč naših organizacij vobče. Ovirajo nas povsod: marijine kongregacije hočejo prepovedati, vsak znak kat. mišljenja zadostuje, da zapadejo naši organizirani dijaki najhujšemu zasramovanju nasprotnih dijakov. Avstrijskih in madžarskih bajonetov se nismo bali, nas niso ugonobili, zato vzdržimo tudi pred napadi v svobodni Jugoslaviji. Krist ali antikrist — je naša deviza.

Po končanem govoru stavi govornik na vlado resolucijo, da pusti ta našemu dijaštvu popolno svobodo kulturnega razvoja.

Viharno pozdravljen nastopi škof Njaradi: Lepo, divno, kar sem slišal. Moje misli gredo v 9. stoletje; v letu 869, ko sta v jugoslovanskih pokrajinah delovala sv. Ciril in Metod, v 6. stoletje, ko so prišli v naše pokrajine junaški pradedje. Gedeon je premagal s 300 ljudmi nasprotnike, premagali jih bomo tudi mi, ki nas je že na tisoče. Želim iz srca, da se Vaše vrste pomnožijo na „sto stotina!“ (Dolgo trajajoče ploskanje in živijo-klici.)

Z vso prisrčnostjo, ki je našla izraz v gromovitem aplavzu, pozdravljen, nastopi starosta čehoslovaškega Orla br. Kulanski, ki pozdravi v imenu čehoslovaške mladine, katoliških Moravanov, v imenu cirilo-metodijske ideje, ki je edina, prava vse-slovanska. Na čehoslovaškem v srednjih šolah ni dovoljena katoliška organizacija, vse prevladuje terorizem. Vi imate duhovništvo, episkopat zvest pravemu katolicizmu, a pri nas niti tu nismo trdni. Delajte, da dobimo mi potrebne podpore od Vas!

Marakovič (hrvatski senijor) pozdravi vse goste v imenu kat. hrv. senijorata.

O. Milošević: Izroča pozdrave svoje in svojih drugov. Prosim Boga, da se naša organizacija ojači v vseh panogah, kulturni, socialni in politični. Pride veliki dan, ko bo treba pokazati junaštvo.

Za tem je bila soglasno sprejeta resolucija: Jugoslovansko katoliško dijaštvo najodločnejše protestira na svojem predst. sestanku proti italijanski mu nasilju v Primorju.

Poslje se pozdrav Njegovemu Visočanstvu regentu Aleksandru: „Predstavnika ujedinenog naroda i prvog sina slobodne Jugoslavije sa svog manifestacionog zborovanja u Mariboru pozdravlja organizovano Jug. kat. dijaštvo.“

Pozdrav biskupu dr. Mahnič: „Dr. Mahnič, biskup, Varaždinske Toplice. U borbi za katoličku ideju i ukristianizaciju jugoslovenskog naroda šalje sa mariborskog slavlja svom umiljenom vodji izraz sinovske udanosti Jug. kat. dijaštvo.“

Predsednik Kolarek zaključí zborovanje. Vsi navzoči vstanejo in pojejo „Lepa naša domovina“ in „Bože pravde.“

Tako se je začel I. slovanski orlovski tabor. Pokazali smo, da smo ujedineni Jugoslovani, pokazali, da hočemo resno delo in da se ne bojimo svojih nasprotnikov kljub njihovu rogoviljenju in psovanju. Delo je začeto, sedaj pa krepko naprej!

Prihod in sprejem tekmovalcev.

V četrtek ob 3. uri popoldan je prispelo z osebnim vlakom okrog 200 tekmovalcev in večje število dijakov ter fantov v narodni noši. Na kolodvoru jih je sprejel z godbo na čelu sprejemni odbor, deputacija Orla in mnogoštevilno občinstvo. Godba je zasvirala orlovsko koračnico, nato je v imenu odbora pozdravil tekmovalce Vladimir Pušenjak, kateri je povdarjal veliko delo Orla in uspehe, katere je to delo povzročilo. Omenil je, da imajo največ zaslug za povzdigo Orla vstrajni delavci, h katerim spadajo v prvi vrsti tekmovalci. Z željo, da bi dosegli cilje, katere so si stavili in da bi uspehi tekme povzdignili celo orlovsko organizacijo, je zaklical v imenu privrajalnega odbora, Slovencev v Mariboru in ogorone večine ljudstva v mariborskem okraju, osobito v imenu obmejnih Slovencev „Prisrčno dobro došli“. Po govoru se je razvil spreved po Aleksandrovici cesti. Gosposki ulici zgodbo na čelu na Glavni trg. Čez dravski most, od koder so tekmovalci odkorakali na terovadišče. Celo pot je mnogobrojno občinstvo navdušeno pozdravljalo tekmovalce in mariborske Orle, Orlice in naraščai.

Tekma za prvenstvo.

Včeraj v četrtek ob 14. uri se je pričela tekma za prvenstvo OZ, ki se je vršila v telovadnici drž. gimnazije radi slabega vremena. Pred tekmo je zdravniško preiskal tekmovalce narodni poslanec br. doktor Jankovič Franc. Pri tekmi je udeleženi pet bratov in sicer: Hvale Josip, (Vič); Kermavner Ivo (Ježica); Kristan Bogo (Ljubljana, Sv. Peter); Lajk Leo (Vič) in Rihar Polde (Ljubljana Sv. Peter.)

Kot sodniki fungirajo nastopni bratje: Ilc Andrej, Jager Ivan, Kohler Franc, Kos Anton, Krhne Stefan, Mahner Jože, Pavlič Jože, Peterlin Ivan, Peterlin Maks in Velkavrh Stanko.

Tekma je bila celo popoldne živahna in navzoče občinstvo je z napetostjo sledilo težkim tekmovalnim vajam, ki so po težkosti enakovredne madnarodnim tekmovalnim vajam.

Uspeh tekem se pričakuje z veliko napetostjo. Tekma se danes nadaljuje.

Cast orlovski požrtvovalnosti in delu!

Popoldansko zborovanje dijaštva.

V četrtek popoldne so zborovali ob treh: akademiki v levi dvorani Kazina, bogoslovci v desni dvorani Kazina, srednješolci v Narodnem domu in dijakinje v telovadnici šolskih sester.

Akademiki zborujejo.

Sekretar J. K. D. L. iur. Simetin otvarja zborovanje, pojasni živo potrebo današnjega sestanka ten pozdravlja vse navzoče. Za predsednika zborovanja

predlaga med. Prykrila in za podpredsednika tov. Kalana. Novoizvoljeni predsednik preide na prvo točko dnevnega reda: Poročilo akad. sekretara o stanju akad. društev. Iz poročila se vidi, da je vse delo v poedinih društvih bilo predvsem namenjeno notranji preureditvi in konsolidaciji, ki je bila potrebna po ranah, ki jih je zadala vojska. Vsa društva so po vojski številno silno narasla. Na zunaj znala so si vsa društva zadobiti dovolj ugleda in uvaževanja.

Kot druga točka je bil referat eksp. akad. Fr. Zarna o „Studiju socialnih problemov in praktičnem delu v akad. društvih.“ Kaj je socializem in socialni pokret? Vzroki teh pokretov? Liberalno-kapitalistično gospodarstvo. Vsi vzroki socialnih pokretov leže v prvi vrsti na gospodarskem polju. Vsi dosedanja poskusi niso zadeli prave smeri in zato je bilo vse skupaj brez uspeha. Dve ekstremne smeri opazamo: ena, ki zanika vsako individualnost, druga druga kapitalistična. Mi se držimo srednje poti: krščanskega solidarnizma. Podaja nadalje praktične nasvete, kako bi dijaštvo pomagalo pri reševanju tega vprašanja. Priporoča veliko študija in zanimanja za združništvo.

Med predavanjem prišli so na zborovanje knezoškofo ljubljanski Bon. Jeglič, knezoškofo lavantinski Mihael Napotnik in grš.-kat. škof v Križevcih doktor Njaradi, katere pozdravi zbrana akademska omladina z burnim oduševljenjem.

Po predavanju pozdravlja knezoškofo dr. Jeglič vse akademike ter jim čestita, da razpravljajo o tako važnem vprašanju, opozarja na veliki pomen socializma in poziva še enkrat na delo, ki bo rodilo gotovo uspeh.

Nato pozdravi knezoškofo Napotnik ter izraža veselje, da se zborovanje vrši v njegovi škofiji Besedam prevzvišenih gosp. je sledilo veliko zborovanje.

Tretja točka je bil referat fur. Slavo Papeža o „Reorganizaciji akad. društev.“ Podaja na kratko pregled raznih naših društev v preteklih letih. Kaj je namen društva: Vzgajati značajne, narodnozavedne in krščanskomisleče akademike. Nato podaja mnoge koristne in praktične nasvete glede reorganizacije društev bodisi glede na notranje ali pa zunanje življenje društev. Priporoča posebno društva z omejenim številom članov. Glavno načelo: Ne vzgajamo množice, ampak značaje. Na koncu predlaga resolucije, o katerih se je po desetminutni pavzi razvila živahna debata. Po več kot dvehurnem zanimivem debatiranju so bile sprejete sledeče resolucije:

Jugoslovanski kat. narodni akademiki, zbrani na mariborskem kongresu dne 29. julija 1920, so sklenili glede reorganizacije jug. kat. akad. društev sledeče:

1. Jugosl. kat. akademična društva se lahko šteje v dva ali več društev, kakor hitro prekoračijo število 50.

2. V jugosl. kat. akademična društva se sprejemajo samo oni akademiki, ki so načelno kat. pripadniki in se pred vstopom v društvo pisмено zavežejo, da hočejo po svojih močeh v društvu sodelovati.

3. Odgoja društvenih novincev naj bo temeljita in naj se poveri enemu starejšemu zglednemu članu, ki ga voli občni zbor.

4. Običajno se svetuje, da bodi vsak član jug. kat. akademičnega društva tudi član telovadne sekcije Orla.

Bogoslovci zborujejo.

Predsednik odpravi zborovanje s pozdravom na vse navzoče, pozdravlja posebno tovariše iz Bosne. Podaja sliko o letošnjem delovanju bogoslovskega sekretarijata v Zagrebu, v katerem so bila združena skoraj vsa društva jugoslovanskih bogoslovcev. Glavno delo je bilo to leto, da so po vojski kopet stopili bogoslovci v ožji stik med sabo, posebno pa, da so začeli skupno delovanje Hrvatje in Slovenci.

Druga točka programa je bil referat bogoslovca Ivana Gašperca iz Zagreba o „Smjeri i načinu rada u bogoslovskim zborovima.“ Zakaj smo prišli v Maribor? Da začrtamo smer dela za bodočnost. Govori o razmerju posameznih bogoslovskih zborov do sekretarijata. Doslej ni bilo skupne organizacije za bogoslovce, a mi jo tukaj moramo ustvariti. Podaja kratko zgodovino sekretarijata in zgodovino posameznih zborov. Omenja poskus upostavitve edinstveno bogoslovsko organizacijo v letošnjem letu in zakaj se je ta poskus ponesrečil. Za tem razvija namene sekretarijata: duh požrtvovalnosti in vstrajnosti, duh skupnosti krepki organizacije in posameznika. — Kako pa se vrši to delo v sekretarijatu? Delujejo razne sekcije, da je delo razdeljeno, da ni treba samo enemu delati. Gojijo se prijateljski odnosi med posameznimi zbori, vršijo se slavnostne akademije in prijateljske, neprisiljene zabave. Poroča o vodstvu sekretarijata in razvija delovanje posameznih odborikov, njih dolžnosti in pravice. — Tri načela katol. dijaškega pokreta: katolicizem in katolicizem v bog. društvih, jugoslovanstvo — patriotizem, demokratizem. — Če bomo delali tako, bo naše delo imelo uspeh.

3. točka programa se je postavila na zadnje. Nastopi bogoslovec Kovačič iz Maribora, ki govori: Kaj nam je poleg bogoslovskega študija in askeze najbolj potrebno?

Prvo je strokovni študij in askeza. Presojati je treba vso pripravo z ozirom na bodoči poklic. — Specializacija. Kdor svojega duha ne dvigne že v šoli čez nivo tega, kar se zahteva, ga v življenju ne bo dvignil niti čez najpotrebnejše v lastnem poklicu. Potrebno je društvo. Teoretično delo v društvu: go-

jenje znanstva, pisateljstvo, govornišvo, knigo-vodstvo, higijena. Praktično delo: Paziti je treba na psihologijo našega ljudstva, spoznavati moramo naj-aktualnejša časovna, krajevna, stanovska vprašanja in narodne potrebe. To se najlažje zgodi v počitnicah in teoretično med študijami.

Katera vprašanja moramo posebno razmotrivati?

1. Versko naravna, misijonska, proučevanje pravoslavja (specielno), ljudsko moralo.

2. Socialno vprašanje: delavsko in gospodarsko vprašanje.

3. Prosveta: izobraževalna društva, Orel in dijaška društva.

4. Politika: programi pol. strank, časovni obzor.

Na ta način bomo dosegli nekaj, ne samo nekaj, dosti bomo dosegli. Čez leta bomo lahko s ponosom zrl na delo, ki smo ga storili za narod. To delo pa nam je bilo omogočeno zato, ker smo se kot bogoslovci pripravljali nanj z vso skrbjo in resnostjo. — Po govoru se je razvila debata, katere so se udeleževali večinoma Hrvati, znamenje, da oni bolje razumejo naš jezik, ko pa mi nekateri njihovega. (Hisi!)

Frater frančiškan R. Mikulič „Bakula“ govori o ulogi, ki bi jo naj igrali posamezni bogosl. zbori v Ligi: Gojiti in jačiti je treba katoliški radikalizem med dijaštvom, navajati ga k čuvanju cerkvene avtoritete in k sodelovanju pri naših dijaških glasilih. Poroča o razmerju bogoslovskih zborov in redovniških zborov do Lige, v kateri imajo bogoslovci svoj sekretarijat. Najpoprej pa je treba trdne in močne organizacije, ker le v organizaciji je moč! — Debat, ki jo je otvoril predsednik, je bila jako živahna, ker se niso vsi strinjali s posameznimi izvajanjmi referata.

Po odmoru 10 minut se predložijo zboru pravila za skupno organizacijo vseh zborov, ki se je udeležujejo zopet samo Hrvati, ker je večina „gg. Slovencev“ predčasno odšla „po opravkih.“ Po enournem razmotrivanju se sprejmejo pravila z nekaterimi bistvenimi in nebičvenimi spremembami, kakor jih je predlagal odbor.

Predsednik zaključuje zborovanje s pozdravom na vse navzoče.

Zborovanje srednješolcev.

(Poročilo sledi).

Žensko zborovanje

se je vršilo v lepo okrašeni dvorani zavoda šolskih sester v prisotnosti kakih 300 dijakinj.

Kot prva je govorila medicinka domagajka iz Zagreba Leopoldina Gulin o „osnivanju ženskih kat. dijaških organizacij.“ — Kot druga bi morala nastopiti Daničarka phil. Marijana Zalaznik. Ker pa zaradi nekkih druž. razmer, o katerih je njih zvedela v zadnjem trenutku ni mogla prisostovati zborovanju, se je referat, ki bi ga morala imeti: „Početki katol. dijaškega pokreta v Sloveniji,“ moral črtati iz programa. Namesto tega se je kot poslednja točka zborovanja upostavil referat, ki je bil določen za petek: „Katoliški ženski pokret v Hrvatskoj.“ Referirala je cand. pharm. „Domagoj“ Mirka pl. Peičič. V kratkem jedrnatem govoru, je podala zgodovino kat. ženskega gibanja na Hrvatskem in uspeh tega gibanja. — Senior dr. Ljubomir Maraković govori o početku kat. dijaškega pokreta na Hrvatskem, ki ga je doživljal cel čas sam kot dijak. — Žensko zborovanje so posejili tudi knezoškofo dr. M. Napotnik, knezoškofo ljubljanski dr. A. B. Jeglič in grško katoliški škof križevački Njaradi. Prisostoval je tudi predsednik kat. dijaške Lige Kolarek.

Komerz katoliško narodnega dijaštva.

Včeraj zvečer ob osmih se je pričel v veliki Götzovi dvorani komerz katoliško narodnega dijaštva. Cela prireditve je bila vzorna, red povsod natančen, disciplina popolna. Svirala je mariborska železničarska godba. Obširna dvorana je bila nabito polna. Otvoril je predsednik dijaške zveze, bogoslovec Kolarek iz Zagreba. Pozdravil je mariborsko meščanstvo in izrazil prepričanje, da stoji mariborsko meščanstvo na naši strani. Potem predlaga za predsednika kot predstavitelja tega meščanstva gospoda ministra na razpoloženju fr. Jankoviča.

Dr. Jankovič prevzame predsedstvo. V svojem nagovoru spominja, kako je bilo nekoč, ko se je šele pričela katoliška dijaška organizacija. Med učeno se mladino je vladalo mrtvilo, širilo se je močvirje, v katerem je dijaštvo propadalo v znatnem številu. In kar je bilo še idealnejše mladine, je prišla do zaključka, da je treba vere in ustanovili so svoje društvo. Potem poziva dijaštvo, naj stoji trdo, kakor so trdo stali nekoč. — Godba zaigra „Lepa naša domovina“, vsi udeleženci vstanejo.

Za njim prevzame besedo prevzvišeni gospod knezoškofo dr. Mihael Napotnik. V kratkem a jedrnatem in ognjevit prednašanem govoru razvija sledeče misli: Najprej izroča svoj pastirski pozdrav, izraža svoje veselje, da so se zbrali v tolikem številu, in povdarja veliki pomen teh dni. Obilno ploskanje je dokazovalo, kako so besede segle v srca. — Godba je na koncu zaigrala „Hej Slovani!“

Še pred njegovim govorom se je spomnil predsednik dr. Jankovič našega vladarja in prestolonaslednika, tega simbola našega zedinjenja. Občinstvo je vstalo s sedežev in godba je zaigrala: „Bože pravdi.“

Dalje je pozdravil dr. Hohnjec dijaštvo v imenu Jugoslovanskega kluba. Povdarjal je važnost ka-

toliške misli. Zlasti za Hrvata je pred vsem katoličanstvo, ki varuje njegovo plemensko individualnost. Potem biča nasprotnike, omenja zlasti surovo pisavo „Obzorja“ in mariborskega liberalnega lističa, ki je popolnoma izgubil razum, da laja kakor ščene. A to nas ne moti. Kjer ni verske kulture, tudi ni morale. Mi smo olikani, ker smo verskega mišljenja, koder tega ni, je doma barabstvo. Pojdite naprej k solncu in svetlobi, Bog vam daj ognja v boju za naše plemenite cilje.

Po njegovem govoru stopita v dvorano načelnik našega Orla g. Pire in načelnik češkega Orla gosp. Dolanski ter sta bila sprejeta z viharim ploskanjem. Nastopi poslanec Vesenjak in pozdravlja naš episkopat, ki je tako tesno sklenjen z ljudstvom. — Knezoškofo ljubljanski dr. Jeglič povdarja potrebo vere, življenja po veri in ljubezni. Množica je sprejela njegov nastop z viharim odobravanjem. — Predsednik pozdravi Amerikance in njihovega voditelja Ant. Grdino. — Škof dr. Sarič iz Bosne je sporočil pozdrave katoliških Bošnjakov. Kar je Orlu solnce, to je kristjanu križ in mi gremo tudi na križ za katoličanstvo. — Potem pozdravi Dolanski v ognjevit nagovoru v imenu čehoslovaškega Orla in pozdravlja idejo cirilo-metodijsko. — Dr. Leskovar pozdravi v imenu mariborskega mesta. Sovražniki nas napadajo, ker hočemo vzpostaviti, kar je uničila vojna in predvsem moralni red. Katoliško ljudstvo hoče katoliški temelj državi. Ljudje, ki nimajo katoliškega prepričanja, znajo samo rušiti. — Za njim govori uradnik Žebot. Omenja prihod Čehov. Hoteli smo imeti koridor do Čehov, a ga nam ententa ni dala. Naša katoliška organizacija naj bo dotični koridor. — Anton Grdina je pozdravil v imenu američanskih Slovencev. Omenjal je velike potrebe, ki vladajo v Ameriki po katoliški duhovščini in katoliški inteligenci. — Dr. Verstovšek je pozdravil v imenu pokrajinske vlade. Domovina težko čaka delavcev. Dela je obilno v javnem življenju, mladina naj se pripravi, da bo zamogla stopiti na delo. Dijaštvo je sprejelo njegov navdušeni govor z burnim odobravanjem. — S tem je bil oficijelni del končan.

Komerza so se udeležili štirje škofje: Napotnik, Jeglič, Sarič in Njaradi. Pri prvi mizi so med odličnjaki in narodnimi prvaki sedeli: dr. Leskovar, dr. Lajnšič, dr. Verstovšek, minister Jankovič, poslanca Hohnjec in Vesenjak, dr. Juvan, dr. Tominec, kurat Zavodjal, dr. Capuder, dr. Medved, prof. Zidanšek, škofov kaplan Umek ter mnogo odličnih hrvatskih duhovnikov.

Politične vesti.

Jugoslavija.

V Beogradu rešujejo krize. Glede člena 15. volilnega zakona je dosežen sporazum. Pasivno volilno pravico zgubijo vsi uradniki, izjemši ministri in visokošolske profesorje, ki predavajo na juridični fakulteti. Izvožno vprašanje je tudi v glavnem rešeno sporazumno. Radikali so tozadevno popustili toliko, da bo svoboden izvoz koruze, izvoz pšenice bo pa radi naših obveznosti napram Čehoslovski, Grški ter Avstriji omejen na gotove množine. Prva količina za izvoz bi naj bila 15.000 vagonov. Čelo v vprašanju rekonstrukcije pokrajinskih vlad se je doseglo toliko, da dobijo demokrati v Sarajevu notranje zadeve in prosveto. V Sloveniji ostane predsednik dr. Breje. Notranje zadeve bi naj dobil nevtralni uradnik dr. Ratej, demokratom bi se pa prepustilo pravosodje in gerentstvo za socialno politiko. V Zagrebu bi naj ostal ban dr. Lajinja, podban bi naj postal dr. Rojc. Radikali zahtevajo tudi, da ostane sedanjí notranji poverjenik dr. Bazala. V vprašanju pokrajinske vlade v Zagrebu se ni pravega sporazuma. Glede agrarne reforme sta se sporazumela Krizman in Protič. Iz vidika dosedanjega poteka pogajanj lahko sodimo, da bo Vesničeva vlada zopet prišla na površje z dosedanjimi ministri, ako se bodo stranke se sporazumele: 1. Kdo bo predsednik parlamenta; 2. kdo bo poverjenik za prosveto v Zagrebu; 3. ali bo obveljalo od Jugoslovanskega kluba zahtevano in že potrjeno pravo ženske volilne pravice v Sloveniji?

Omeniti pa tudi treba, da sedaj rešuje vladno krizo vsak list po svoje in v dobrobit svoje stranke.

Italija.

Po Italiji se po poročilih italijanskega časopisja nadaljujejo nemiri in izgredi. Anarhisti so zažgali v Benetkah arzenal kot znak maščevanja za nacionalistično divjanje v Rimu. Požar, ki se je razširil, je povzročil večmilijonsko škodo. Uničene so tudi zaloge živil, ki so bile v pristanišču. Kakor v Benetkah je prišlo tudi po drugih mestih severne Italije do anarhističnih izgredov. Za vzpostavitev reda je nastopila vlada z vojaštvom.

Albanci so zavzeli 23. t. m. po hudem boju Valono.

Preganjane Jugoslovane v Splitu od strani Italijanov se nadaljuje. Iz Sibenika v Zader so odvedli 24 aretiranih omladincev, katere so pretepali v ječah.

Poljska.

Pogajanja med Rusko in Poljsko se še niso pričela. Obojestranska armadna vodstva izmenjavata medsebojno brezzične brzojavke glede sprejema parlamentarcev.

Severno bojno poročilo sporoča, da so zavzele sovjetske čete po hudih dvodnevnih bojih

Brody. Od Brody-ja naprej prodirajo bolševiki v notranost Galicije. Ruska armada je tudi v prodiranju ter napredovanju v dolini Dnjestra. Veliki nemiri poljskega delavstva so izbruhnili v Poznanju in v zapadni Poljski. Poljska vlada je odposlala proti rogoviležem čete z nemške meje.

Turčija.

Turški vrhovni svet s sultanom vred je sklepal o potrebi podpisa mirovne pogodbe.

Časnikarske-poročevalska služba na orlovskem taboru

Na sestanku časnikarjev se je sklenilo glede poročanja v naše liste sledeče:

Četrtek, 29. julija: Tekma: preskrbi poročilo član razsodišča. Poročilo o sv. maši: Stupan. Zborovanje dijakov: za vsako zborovanje določi je dijaki sami poročevalca (opozorila jih Puc-Krajnc). Pozdravni večer dijaštva: dr. Lenard.

Petek, 30. julija: Tekma: član razsodišča. Zborovanje dijaštva: dijak-poročevalec (opozorila Puc-Krajnc). Zborovanje kateheze: dr. Medved. Tekma: član razsodišča. Zborovanje dijakov: dijaki. Kateheti: dr. Medved. Prihod in sprejem Orlov: Zebot. Sprejem Čehoslovakov v St. Ilju: Zebot-Stabej. Sprejem v Mariboru: Puc. Zborovanje orlovskih delegatov: Stabej. Komerz: dr. Lenard. Gledališče: Stabej.

Sobota, 31. julija: Budnica: Zebot. Sveta maša: Stupan. Tekma: član razsodišča. Orlovska zveza: Puc. Zborovanje učiteljskega: Fink-Krajnc. Delavstvo: Kropak. Hrvatski kmetje: Pušenjak. Dijaki: poročevalec-dijak. Orlice: šolska sestra in Filipič. Marijine družbe: Gomilšek. Rokodelski pomočniki: dr. Medved. Zenska zveza: M. Krajnc. Promenadni koncert: dr. Lenard. Učiteljsko: Fink. Orlovska zveza: Puc. Bodoči vzhodno azijski interesi: Ing. Lupša. Dijaška Liga: dijak. Hrvatska mladinska društva: bogoslovec Kovačič in Kramberger. Obrtna zveza: Ogrin-Rojš. Ljudski oder: Bvč. Akademsko starejšinstvo: dr. Lenard. Hrvatsko starejšinstvo: poročevalec preskrbi Stabej. Pevska zveza: Bajuk. SKSZ: Puc. JSZ: Krenžar. Na Slomškovem grobu: Kalan. Zaključni sestanek dijaške lige: dijak. Cerkevna slovesnost pri frančiškanih: V. Stupan. Koncert „Ljubljane“: Stabej. Manifestačno zborovanje za zasedeno ozemlje: dr. Lenard. Podoknica dostojanstvenikom: Zebot. Cerkevne slovesnosti pri frančiškanih: Stupan.

Nedelja, 1. avgusta: Budnica in zbiranje udeležencev: Puc-Zebot. Slavnostni obhod: vsi poročevalci. Sv. maša in pridiga: Krajnc. Manifestačno zborovanje: vsi poročevalci. Javna telovadba in veselica: vsi poročevalci.

Ponedeljek, 2. avgusta: Odhod posameznih skupin: Stabej, Stupan. Kmetiska zveza: Krajnc-Zebot. Sv. vojska: dr. Kovačič. Dobrodelnost: Kalan.

Vsi poročevalci morajo prinesiti svoja poročila proti v tajništvo Slovenske ljudske stranke v Cirilovo tiskarno. Najpoznejše opoldne mora biti vsako poročilo o vseh dopoldanskih prireditvah v pisani. Poročevalci naj opišejo predvsem zunanji značaj vseh prireditev, imena odličnih udeležencev, govornikov in predsednikov. Navesti je treba samo le kratko vsebino govorov. Glavno je, da ima uredništvo takoj po končani prireditvi ali zborovanju poročilo v rokah.

Dnevne vesti.

Došla škola. Včeraj dopoldne sta se pripeljala na orlovski tabor knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič in posvočeni škof sarajevski dr. Sarič. Gr. kat. škof dr. Njarač se je pripeljal že v sredo zvečer.

Celi se bodo peljali skozi Celje v ponedeljek 2. avgusta dopoldne. Občinstvo naj bi razobesilo zastave in se sprejema na kolodvoru mnogoštevilno udeležilo.

Francozi se pripeljejo v Maribor na tabor danes ob dveh popoldne.

Župnijo Velika Nedelja je dobil č. g. Miroslav Horvat, dosedaj župnik pri Sv. Lovrencu na Poh.

Spilje izpraznili. Dne 29. julija ob 9. uri jutraj so naše čete izpraznile Spilje, nakar so avstrijski orožniki vkorakali v Spilje.

Župnik v Spilju č. g. Leopold Vozlič narodni mučenik. Ko smo 29. 7. morali izprazniti na povelje ententine komisije Spilje, je nemška druhal, več sto mož močna, privrela pred župnišče v Spilju. Pol oblečenega in pol obutega župnika Slovenca Vozliča je druhal v spremstvu orožnikov tirala preko nove državne meje v St. Ilj. Množica je divjala, opljuvala in tepla sivolasega starčja. Podrobno poročilo sledi. Divje so Nemci delali tudi s Slovencem-gostilničarjem Plohom. Vandalizem!

Lep jubilej. Dne 31. julija t. l. obhaja v Mariboru tu bivajoči umirovljeni g. nadučitelj Ivan Podobnik 50letnico svoje učiteljske mature in obenem 50letnico, kar je bil imenovan učiteljem. Izmed 12 ta-

kratnih maturantov je doživel samo on to redko slavlje, drugih 11 je že pobrala kruta smrt. Služboval je g. Podobnik nekaj časa na Stajerskem, med drugim v Rajhenburgu, potem pa nad 20 let na Koroškem in sicer pri Sv. Jakubu nize Celovec, v Svecih, v Velikovu in na Ježerskem. Bil je vedno kremenit značaj in vrl narodnjak; raditega je moral tudi pretrpeti mnogo preganjanj in preziranj, kar pa njegovega plemenitega duha nikdar ni upognilo. Med koroškimi Slovenci je se zdaj priljubljen; povsod, kjer je deloval, je v najprijetnejšem spominu. Bog ohrani še mnoga leta tega narodnega veterana zdravega in čilega!

Za Skrabčev spomenik. Podružnica SDZ za ribniški okraj postavi rajnemu učenjaku-slavistu p. Stanislavu Skrabcu časten spomenik. Naš umetnik g. Kralj Fr. dela spomenik, ki bo narejen v sredi avgusta. Stroškov je veliko, zato se podpisani odbor za Skrabčev spomenik obrača na vso jugoslovansko javnost za denarne prispevke, ki se naj pošiljajo na: „odbor za Skrabčev spomenik“ v Ribnici, Dolenjsko, Slovenija. Za odbor: Andrej Ile, bogoslovec, tačasni tajnik.

Železnice ne bodo gradili tujozemci. Kakor se doznava, je minister za promet dr. Anton Korošec izjavil, da železnice v naši državi pod nobenim pogojem ne bodo gradili tujezemske tvrdke. S tem je dr. Korošec našemu narodnemu gospodarstvu dal edino pravo smernico: Če hočemo biti res svobodni, je potreba, da se predvsem osvobodimo tujega kapitala, ki hoče našo zemljo izrabljati. Postavimo se na lastne noge! To načelo je izvedel tudi pri železničarjih, kjer je odpustil najbolj revolucionarne inozemske železničarje, ki so povzročili zadnji štrajk ter jih nadomestil z domačini. Isti namen, da se osvobodimo tujih kapitalistov, naj bi imela tudi Središnja zadruška za izvoz. Toda demokratje kapitalisti so s svojim rovarjenjem proti njej zakrivali, da še dosedaj ni mogla začeti delovati. Demokratom je ljubše, če novo žetev pokupijo ljudje in banke, pri katerih so seveda sami močno udeleženi, in se z izvozom in verižništvom na stroške ljudstva kujejo milijoni, kakor da bi se dobiček razdelil med ljudstvo in tako pomnožil domači kapital. V največji nevarnosti smo, da nas s snovanjem tvornic in drugih podjetij preplavi tujezemski kapital. Zato s tem večjim veseljem pozdravljamo izjavo ministra dr. Korošca, ki naj bi se udeležila v vseh panogah naše gospodarske politike.

Madžarska in nemška agitacija na Čehoslovskem. V obmejnih krajih Slovaške, kamor sega madžarski vpliv, trosijo madžarski agenti hujskajoče letake, ki pozivajo mirno prebivalstvo, naj ne oddajajo žita in ne podpisujejo državnega posojila. V severnem delu Češke, kjer so naseljeni Nemci, pa je izbruhnila stavka. Začeli so jo Nemci, ki so imeli na pasovih napise: „Unabhängiges Deutschböhmen.“ Kmalu se je stavka izprevrгла v politični štrajk proti čehoslovski republiki. Stavkujoče Nemce so vodili plačani agenti iz nemških milijonarških krogov.

Podraženje premoga in pokrajinska vlada. Liberalni in socialistični listi pišejo, da je pokrajinska vlada v Ljubljani potrdila podraženje premoga. Morali bi pa vedeti, da pokrajinska vlada vsled obstoječe svobodne trgovine ni kompetentna diktirati cene, in more nanje le indirektno pritiskati. Tudi tega ne vejo menda, da je poverjenik za javna dela pridobil trboveljsko družbo za to, da daje 1000 vagonov po znižani ceni za revnejše sloje. Liberalci, ki zahtevajo razbrzdano svobodno trgovino in branijo milijonarje pred stanovanjskimi odredbami poverjenišva za socialno skrb, so se v obdolžitvi podraženja pač — zmotili v adresi!

Obnašanje demokratov. Pisarija narednika F. Pirca v „Delavcu“ rodi vspehe. Pri glavnem kolodvoru so duševni bratje „Delavca“ poškovali malaj. Zlikovce je še pravočasno prepodila policija. Pri stolnem župnišču je podporočnik Vučetič s svojima svestra sestrama razgrajal in zabavljal čez tabor. Vučetič je imel opravka s policijo.

Poštni urad „I. slovanski orlovski tabor“ bo uradoval v taborskih dneh na Teznu. Sprejemal bo tudi priporočena pisma, in odvojena bo javna telefonska govorilnica. Vse tam oddane pošne pošiljatve bodo imele poseben žig. Nabiralnik za pošiljatve s taborskim poštnim žigom bo tudi v mestu na glavni pošti. Opozorjamo na to še prav posebej.

Pisarna za dodelitev zunanjih gostov na orlovskem taboru v Mariboru v gostilne se nahaja v tajništvu SLS, Cirilova tiskarna, I. nadstropje. Tam dobijo zunanji gostje nakazila za obed in večerjo.

Pevska vaja za mašo bo v soboto 31. julija točno ob pol dveh na vrtu šolskih sester v Samostanski ulici. Vse pevke in vsi pevci, ki so se priglasili, ali sicer želijo sodelovati, naj pridejo točno k pevski vaji!

Ustanovno zborovanje Pevske zveze bo v soboto 31. avgusta ob pol petih na vrtu šolskih sester v Samostanski ulici. Pevski zbori! Pošljite zanesljivo svoje zastopnike k temu velevažnemu zborovanju!

Izkaznice za Bled izdaja taborska pisarna na Koroški cesti št. 1, I.

Mariborčani, ki se udeležijo izleta na Bled, dobe poleg taborske izkaznice še drugo posebno izkaznico.

Prvenstvena tekma v Ljudskem vrtu. V soboto ob 18. uri (6. uri pop.) se vrši v Ljudskem vrtu velika prvenstvena nogometna tekma med prvakinjo slovenskega športa S. k. „Ilirijo“ iz Ljubljane in tukajšnjim I. Slov. š. k. „Maribor“. Igra bo zelo zanimiva, ker postavi zadnji klub svoje najboljšie igralce v tekmo. Ilirija pa je znana kot močan nasprotnik.

saj je igrala zadnje tekmo proti zagrebškemu H. A. S. K. z rezultatom 1:1. — Op. ured.: Opozorjamo vse posetnike orlovskega tabora in ljubitelje športa, da se tekme v velikem številu udeležijo, ker je kraj prireditve oddaljen od sredine mesta (Gosp. ul.) samo 3 do 4 minute in se igra konča še pred osmo uro, tako, da imajo posetniki dovolj časa do koncerta „Ljubljane v Götzovi dvorani“.

Umetnik-podobar Ivan Sojč iz Maribora je razstavil v izložbinem oknu pri Pirchanu v Gosposki ulici dva reliefa: Sv. Frančiška in Sv. Antona Padovanskega. Vse obiskovalce orlovskega tabora opozorjamo, da si ogledajo ti dve umetnini našega slovenskega umetnika.

Maribor, krajepisno-zgodovinski pregled je na razpolago vsem udeležencem I. slovanskega orlovskega tabora. To je edina brošura, ki jo priporoča odbor. Drugih brošur ne priporočamo v nakup. Izvod stane 4 K. Plakati, ki naznanjajo „Brošuri sta izšli“ sta od nasprotne strani.

„Obljubljena dežela Socialija“ je pravkar izšla. Opisuje deželo, kjer ni Boga, ne božjih zapovedi, ne kršćanskega zakona, ne božje službe, ne verske šole, dežela, kakor si jo predstavljajo in žele komunisti. Kdor želi vedeti, kako je v tisti deželi Socialiji, si naj knjižico naroči pri „Katoliški Ligi v Ljubljani“.

„Zločin nad domovino“ je naslov brošure, ki jo razpošilja „Katoliška Liga“ v Ljubljani. Izvod stane 4 K, za trgovce, kolpoterje in vse, ki pošiljajo denar naprej, 3 K 50 vin. Brošura je pisana tako poljudno in zanimivo, da je ne bo odložil nihče preje, dokler je ne prebere. Pokaže nam v jasni luči, kdo je razdvojil našo domovino in zanetil med nami prepir in sovraštvo. Dokazi so tako prepričevalni, da ne bo mogel nihče dvomiti. Brošura je izšla prav v času, ko se je pričelo nanovo in s podvojeno silo zločiniti nad našim narodom in je torej v resnici časovno potrebna. Vsa naročila pošljite na naslov: Katoliška Liga, Ljubljana.

Beograd, 28. julija. Valute: 20 dinarjev v zlatu 24—24.20, angleški funti 68—70, francoski franki 150—158, dolarji 18—18.25, italijanske lire 110—115, levi 42—43, romunski lei 30.58—31, nemške marke 46—46.50, drahme 250—270, čehoslovaške krone 40—41, avstrijske krone 11.50—12.50; devize: Pariz 125—128, London 65—67, Berlin 45.50—46, Dunaj 10.10—10.25, Praga 40—41.50. — LDU, Praga, 28. julija. Devize: Beograd 266, Dunaj 25.87, Zagreb 66.50; valute: dinarji 264, avstrijske žigosane krone 24.87. — LDU, Dunaj, 28. julija. Devize: Berlin 447, Curih 2800; valute: nemške marke 445, levi 420, levi 320, švicarski franki 2775, francoski franki 1275, italijanske lire 900, angleški funti 625, dolarji 165, carski rublji 290; v prostem prometu: Zagreb 245—263, Budimpešta plačilo v denarju poštne aranilnice ali v žigosanih kronah 100—113, madžarske žigosane krone 100—112, Praga 370—392, Varšava in Krakov v poljskih markah 95—105, čehoslovaške krone pettisočaki 372—396, manjši bankovci 373—37, dinarji 975—1025. — LDU, Curih, 28. julija. Devize: Berlin 14.20, Newyork 583.50, London 22.06, Pariz 45.30, Milan 31.85, Bruselj 48.50, Praga 11.75, Beograd 31.75, Zagreb 8, Budimpešta 3.40, Varšava 3, Dunaj 3.45, avstrijske žigosane krone 3.50.

LISTEK.

Brat Nardž:

Spomini orlovske mladosti.

(Dalje.)

Reči moram, da je tudi mene ta tuš precej zadel. Toda tovariši so me potolažili, češ, da je razrednik pač besen, ker je strupen liberalce...

O sokolstvu nismo takrat kar nič govorili, še manj seveda o kakem orlovstvu. Danes — po 15 letih — se pa že v prvem razredu ljudske šole zmerjajo in tepejo prezgodaj dozoreli Sokoliči in Orlički. Res, danes že otroci — toda ne — danes že otroci niso več — „otroci“!

Nekako sredi prvega semestra me je vprašal brat — takrat šestošolec — če sem že povabljen k sestanku. Začuden sem ga vprašal, kakšen Sanko naj bi me bil povabil. Brat se mi je skrivnostno, pa dobrodušno smejal, toda nobene besede nisem mogel več izvleči iz njega. Spoznal sem, da ima skrivnost, za katero jaz za enkrat še nisem zrel.

Toda nekaj tednov kasneje sem vendar prišel na „sestaneke“, namreč na sestanke katoliško narodnega dijaštva. Vršil se je zelo skrivno v neki garderobi v „Unionu“. Tisti večer je predaval sedmošolec Andrej Gosar o luteranstvu.

Več se o tistem večeru ne spominjam, toda od takrat dalje sem bil popolnoma „naš“, — „zaupen mož“.

III.

V četrti šoli nam je dal profesor slovenščine domačo nalogo z naslovom: Voda dobro služi, a slabo gospodari. Razglasil je nekaj nagrad za najboljše izdelke. Jaz sem že iz tretje šole slovel kot dober pisec slovenskih nalog. S prijateljem Grčo sva se vedno navduševala za lepo slovenščino. On je zlasti ljubil Krsnika kot njegov ožji rojak, jaz sem bil zaljubljen v Meškota.

Seveda sem prišel kot tak takoj v poštev kot pretendent za razpisano nagrado. Prijatelji so me bodrili, da moram zadeti prvo. Toda meni samemu se

je zdel ta ideal nedosegljiv — naloga pretežka. Treba jo je bilo delati z glavo, ne s — srcem.

V tistih dneh sem se seznanil s tovarišem Stanovnikom iz a-razreda. Tudi on me je bodril. Pa čeprav je videl, da nimam poguma, mi je kratkomalo rekel: Ti moraš dobiti nagrado. Če se sam ne upaš pismene naloge napisati, preskrbim ti jo jaz!

Nekaj dni kasneje sva šla skupaj po Vodnikovem trgu. Pri spomeniku srečava Franca Tersegla, ki je šel v spremstvu nekaterih dijakov. Stanovnik me predstavi. Tersegla seže v žep in mi molče ponudi neke papirje. Pogledam — bil je spis z naslovom: Voda dobro služi, slabo gospodari. Vesel ga spravim, a vsi smo še ostali v Terseglovovi družbi.

Doma sem prebral njegov spis za moje naloge, a bil je preučen za moje zmožnosti. Nisem se ga upal prepisati, temu sem ga skrajšal in preuredil. Ko so prišle naloge nazaj, sem dobil — drugo nagrado.

Toda poleg te dobrote sem imel še to, da sem bil znan s Terseglovom, s katerim sem odslej poleg drugih dijakov pogosto občeval. Prihajal je rad na naše sestanke, pa drugače smo se tudi večkrat kje mašli.

Že pri prvem srečanju nam je pravil, da misli izdajati nov mladinski list z naslovom „Mladost.“ Rekel je, da bo namenjena bolj kmetiškimi fantom, vendar bi bilo želeli zelo, da bi se mnogo študentov nanjo naročilo. „Zori“ ne misli delati konkurence, a za dijake bo imela pomen, ker jih bo seznanjala z organizacijo med ljudstvom in bo budila med njimi smisel za gibanje naroda po širni domovini.

Z vneto smo se oprijeli te misli. Ko je izšla 1. številka, je bila za nas senzacija. Brali smo jo skup-

no in skoro vsi „naši“ so se naročili nanjo. V našem razredu je bila „Mladost“ nekaj časa naravnost znamenje, po katerem smo se spoznavali.

Tako je bilo zasejano v naše lehe prvo seme, iz katerega je vzklilo veselje do orlovstva z vsem njegovim lepim programom. „Mladost“ smo imeli rajši, nego „Zoro.“ Spominjam se, da sem nekoč priporočal „Zoro“ nekemu tovarišu Pečku. Storil sem to za poskušnjo, ker nisem prav vedel, kako je z njim. Odgovoril mi je: Imam rajši „Mladost.“ Mene le to veselilo, da vidim, kako se naše ljudstvo po deželi giblje.

Vesel sem bil tega odgovora in potem sva preko cele dolge Šentpeterske ceste razpravljala in modrovala o „Mladosti“ in o gibanju našega ljudstva.

Smisel za organizacijo med ljudstvom je budil med nami zlasti tovariš Stanovnik. Vedeli smo, da občeje z dr. Krekom in dr. Peganom. Ze zato smo ga zelo obražali. Večkrat sva govorila, kako mora dijak v počitnicah doma ven med ljudi. Učil me je, kako občeovati s priprostim ljudstvom. Nekoč sem mu potožil, da se ne bojim ravno več doma iti med ljudi, da s kmetiškimi dekleti da ne znam nič vrednega govoriti. Pohvalil se je, da sam tudi v tem oziru ni v zadregi in mi je dal zopet nekaj navodil, katerih pa danes žalibog ne vem več.

IV.

Med tem je dozorel načrt patra Žužka. Ustanovila se je Marijanska kongregacija za dijake in nekega lepega dne se je vršil sprejem. Ni samo stvar sloge, če sem zapisal: nekega lepega dne, zakaj tisti dan je bil za nas resnično lep.

Sicer moram pa poprej še nekaj drugega po vsej pravici povedati.

Predno smo — ožji krog mojih prijateljev — se odločili za vstop v kongregacijo, smo imeli na sprehodih živahne disputacije. Za kongregacijo smo bili zavzeti in smo prav radi poslušali, če je katehet v šoli govoril o njej navdušene besede. Govoril je seveda na splošno in ni omenil, da se snuje tudi tu v Ljubljani.

Toda — da bi ravno mi vstopili! Z vstopom pa pridejo tiste sitne obveznosti. Treba bo nedeljo za nedeljo na shod.

In če te ne bo — opraviči se, ali pika! Seveda smo že doslej hodili nedeljo za nedeljo — redko smo manjkali — toda hodili smo prostovoljno in čisto svobodno. Ne gospodinja, ne katehet, ne p. Žužek — nihče nas ni silil. Pa kljub temu, ne, prav zato smo hodili. Privlačnost dobrega zgleda, ki smo ga videli drug na drugem — seveda tudi notranja nepokvarjenost kot posledica dobre vzgoje — nas je držala skupaj.

In glej, naenkrat hoče p. Žužek z verigami — nad nas. Ali nam ne kaže, da se umaknemo, da ostanemo popolnoma svobodni, da se ne damo vplivati od nobene strani? Moliti — da. Pogosto sv. obhajilo — vsekako, toda — le svobodno!

O ta študentska svobodoljubnost! Ne bom je zagovarjal, toda ostala bo na svetu brez mojega zagovarjanja in prav dobro bi bilo, ako bi razni egokatehetje, oziroma voditelji zavodov etc. malo bolj računali z njo. Toda to le mimogrede.

Končno so padli predsodki — zopet je vplival zgled trdnosti in moške odločnosti nekaterih — in prišel je dan sprejema.

(Dalje prihodnjice.)

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Terežtofova ulica št. 11.

Telefon št. 16.

Podružnica: MURSKA SOBOTA.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čeka nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Dale predume: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Dale kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Mala naznanila.

Razna:

612

URE
vsake vrste
sesprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatnine in srebrnine. Cene
zmerne. Postrežba točna.
JAN IGNACIJ, MARIBOR
GRAJSKI TRG v gradu (Burg).

Rabim večje skladišče
(magazine) tudi
priljučna klet, najraje v bližini
glavnega kolodvora. Fran Ogrizek
trgovca v Mariboru, Vetrinjska
ulica 17. 613

Perilo za sušenje sprejema
Marija Ritonja v
Aleksandrovi cesti 6, na vrhu,
Maribor.

PREKAJEVALNICA
Prva jugoslovanska pre-
kajevalnica klobas in
tvernica salam, prodajalna;
MARIBOR, Gosposka ul. 29

M. Pösch

Vsaki dan sveža kuhana
gnjat in narezki. 620

Prodaja se!

Pridnega šoferja
išče okrajno glavarstvo Maribor.
617

Salonski PETROLEJ

svetel, ima na prodaj.
Družba za promet petroleja z. o. z.
I. MAHORKO, Maribor. 614

Dva konja, eden rumen-
kavičasto, drugi črn, 7 do 9 let,
splošno za vsako vožnjo, 163 cm
visoke; lep glasovir, dobro ohran-
jen, mesarski voz sator, štedit-
nik s patentno ploščo se prodaja v
Smetanovi ulici 59, Maribor. 622

?? **KDOR** ??

želi **MANUFAKTURNO BLAGO** in sicer
knjiti (stave) za moške in ženske obleke in kostume, bomblazasto in laneno blago za obleke,
predpasnike in vse vrste perila, naj se z popolnim zaupanjem obrne na manufakturno trgovino

Feliks Skrabi, Maribor

601 Gosposka ulica 11.

Cene umevane brez nakupnega siljenja.

**NAJUGODNEJŠA
PRILIKA ZA NAKUP**

manufakturna blaga **po zelo znižanih cenah** nudi se vsa-
kemu, kateri
se hoče prepričati, pri tvrdki

RUDOLF NIEFERGAL

MARIBOR

607 poleg cerkve sv. Alojzija, Korotška cesta št. 1.

Dober glasovir,

z roko izrezljano, starinarško ku-
kavično uro, razne starine, moško
zlatu uro, srebrne ure, uro zape-
stnic, uro na nihala, ovrata ver-
žice iz prietnih biserov, razno
lepoticje, srebrne žlice, srebrno
desert orodje, srebrno frizir gar-
nituro, srebrno cigaretno tobačnico,
briver, torbice za akte, perspektivi,
mikroskop, gramofon, lepe perzijske
preproge, srbske preproge,
razne zastave, karnije, lepe podobe,
zbrušeno zrcalo, lepo srebrno sve-
tilko (ampel), svetilnice, vaze,
kavni servis, kozarce, tenis-des-
kice, ustrojeno kšjo kčžo in ra-
no drugo prodaja Schmidt, Mari-
bor, Korotška cesta 18/I. 619

Prodaja se hiša na naj-
premetnejšem
prostoru v Mariboru. Hiša stoji
na voglu in ima najlepšo trgovsko
prihodnost. Pojasnila v trgovini
čevljev na Glavnem trgu, pod
„Veliko kavarno“. 619

**MILO, KAVA,
SLADKOR**

v kockah 638
po znižani ceni pri
Ignac Tischler, Maribor
Aleksandrova cesta 19

Hišo dvonadstropno na voglu
sezidano za gostilno,
drugo hišo, pripravno za pekarno
na prometnem prostoru v Mari-
boru se prodaja v Smetanovi ulici
59, v Mariboru. 621

Službe:

Sprejemem več delavcev
in blapcev.
Ivo Čater, eksport lesa, Spodnja
Hudinja, Celje. 693

Naročajte naše liste!

PO CENI manufakturno blago je
dospelo iz inozemstva
in se dobi pri

J. N. ŠOSTARIČ
MARIBOR, Gosposka ul. 5.

Sukno za moške obleke, meter K 220 —, 260 —, 300 — itd.	Izgotovljene moške hlače iz hlačevine, K 140 —, 160 —, 180 — itd.
Hlačevina za moške obleke, met. K 70 —, 80 —, 100 — itd.	Izgotovljene hlače za dečke, K 60 —, 70 — in 80 —.
Izgotovljene moške ob- leke, suknene K 1500 —, 1800 —, 2000 — itd.	Plavina, močna, meter kron 40 —, 48 — itd. na dveh straneh tisk, meter K 48 —.
Izgotovljene obleke iz hlačevine, K 600 —, 700 —, 800 — itd.	Pri stari zalogi so se ce- ne primerno znižale.

Velika izbira perila in pletenin lastnih izdelkov.

LINOTIPISTA

izurjenega išče Katoliška tiskarna
v Chicagu. Tedenska plača 40 dol.
Kdor se zanima za to službo, dobi
vsa pojasnila pri g. L. Zakratšek, ki
se sedaj muči v Ljubljani, Hilsnerjeva ul. 10.

**K
O
N
C
E
R
T**

v nedeljo, dne 1. avgusta 1920

na vrtu gostilne

MIHAELA ŽIVEC

(poprej Reiser)

v Pekrah pri Marib.

Začetek ob 3. uri popoldne. Svira

domača godba. Vstopnina prosta.

Za izborna stara in nova vina, za vedno

sveže pivo ter za mrzla in topla jedila je

v obilni meri preskrbljeno.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

MIHAEL ŽIVEC, gostilničar.

**V
P
E
K
R
A
H**

Znižane cene!
čevlje

dokolenice

perilo

obleke, potne košare, tržne torbice,

razno galanterijsko blago dobite

najceneje **Jakoba Lah**

pri **Maribor, Glavni trg 2.** 696